

ngies med til 4de Klasse's Udgang, og paa den anden Side de, der skulle gjøre Latinen til Hovedstudiet, kunne ikke ngies med den Latin, som det ærede Medlem saa vilde have, at de mathe- matiske Studerende skulle ngies med til 4de Klasse's Udgang. Men skal den Tanke gennemføres paa den Maade, som det ærede Medlem foreslaar, maa nødvendigvis Delingen af Skolen indtræde langt tidligere end nu, og saa synes det mig nok, at man saa ligesaa godt kan tage Skridtet helt ud og dele Skolen fra Først af, og det er dog egentlig det, jeg har foreslaaet. Det specielle Spørgsmaal om Bexfionen skal jeg naturligvis ikke komme ind paa; det hører jo til de Ting, som, hvis der ellers kunde komme Noget ud af Lovforslaget, man nok vilde kunne blive enig om. Det er ikke i saadanne Detailler — ja, de kunne have deres Vigtighed, — men det er ikke i saadanne Detailler, at jeg vil være umedgjørlig, paa ingen Maade. Det ærede Medlem, der først havde Ordet idag, det ærede Medlem for Slagelse (Dahl), var vel tilfreds med, at der blev givet Realisterne Udgang til at blive Studenter, men han mente, at et treaarigt Kursus var for langt. Jeg troer, at saaledes som Realafgangsexamen, den almindelige Forberedelsesexamen nu er indrettet, saa vil det ikke være muligt, naar man forlanger det, her forlanges, at gjøre det i kortere Tid end 3 Aar. Det troer jeg ikke! Men et andet Spørgsmaal er jo dog, om man, naar man havde Disciplen fra det 10de Aar, saa dog ikke kunde faae det Hele færdigt til det 18de Aar i 8 Klasser. Det var ganske vist min Mening, dengang jeg begyndte paa at forberede Sammensmeltningen af de 2 Realexamener eller egentlig 4, at den nye Realexamen først skulde blive tagen ved det 16de Aar; men dette mødte Modstand omtrent af Alle fra alle Sider, og jeg nedsatte derfor Forordningen i forskjellige Retninger just med Hensyn hertil, fordi man mente, at de Fleste ønskede at kunne bringe Disciplen til at tage denne Examen med det fyldte 15de Aar. Naar man saa siger, at der efter dette fyldte 15de Aar skulde gaa 3 Aar til for at gennemgaa den projekterede 3-Aars Afdeling og derigennem bliver Student, ser jeg ikke, at disse Realister egentlig lide nogen Arret, som fra anden Side blev sagt, for derigennem at forbedre Disciplens Siilling i de egentlig lærde Skoler. Den Ide, som det ærede Medlem nærmest talte for: at bringe en Forbindelse tilveie mellem den almindelige Borger- og Almueskoler og de lærde Skoler, tror jeg ikke er realistabel, paa den Maade ialtsald, som det ærede Medlem ønskede. Konsekvensen deraf maatte nemlig være, at den egentlige lærde Skole kun varede i 4 Aar, fra det 14—18de Aar, og vil man lægge Vægt paa Latinundervisningen, som jeg nu gjør — og

fra det Standpunkt viger jeg sikkert ikke — vil det være meget for Tid; det kan ikke gaa. Jeg tror ogsaa, at man maa sige, at selv om det er muligt, at Forhold og Omstændigheder kunne være saa i andre Lande, at denne Ide om en tvungen Skole for Alle fra det syvende til det fjortende Aar og saa en frivillig Skole for videre Uddannelse, enten Latin- eller Realskole, maaste kunne passe for disse Lande, men den passer ikke for vort. Det, jeg har ønsket, foruden at gjøre Undervisningen mere frugtbar og bedre ved Oprettelsen af de to nederste Klasser, er just at bringe en Forbindelse tilveie mellem den almindelige Almueskole og de høiere Skoler. Det kan nemlig ske i det Dieblit, man lader den høiere Skole, Latin- eller Realskolen begynde med det 10de Aar, og der saa ved Optagelsesprøven ikke fordres Andet, end hvad jeg forleden Dag udviklede, nemlig at kunne læse Skrift og Tryk, at kunne efter Diktat skrive nogenlunde korrekt, at kunne regne de frie Species og at kunne en Smule Bibelhistorie, og til det 10de Aar eller henad det 11te kunne allerede nu med den nuværende Ordning dygtige og begavede Børn under en dygtig Lærer i Almueskolen dette, og hvis det kunde lykkes at gennemføre en nyere og bedre Ordning af hele Almueskolevæsenet, vilde man kunne bringe saagodt som Alle eller dog de Fleste dertil. Det turde saa være den efter vore Forhold eneste mulige Sammenhæng mellem Almueskolen og de høiere Skoler, at den store Masse kunde fortsætte til det 14de Aar i Almueskolen, men at de Begavede og Flittige, de, der vare saaledes stillede, at de kunde gaa andre Veie, kunne gaa ind i de lærde Skoler eller Realskolerne ved det 10de Aar. Som det nu er ordnet, hvor man først begynder med det 12te Aar i Latin-skolen, vanskeliggjør man, gjør man, hvad man kan, for at forhindre dette. I de senere Aar ere ikke saa faa fra de lavere Stænder, haade fra Landet og Byerne, komme ind i Latin-skolen, men var Tanken om de to nederste Klasse's Neblæggelse bleven virkeliggjort fuldt ud, havde dette ikke kunnet ske. Men hvorfor har det kunnet ske? Fordi man overalt har søgt at komme bort fra denne Tanke ad privat Veie ved at oprette Forberedelsesklasser; kun derigennem har det kunnet ske. Det, som dette Lovforslag i saa Henseende fordrer og anmoder om, det er at give Lov til at forene de næsten overalt bestaaende Forberedelsesklasser med Latin-skolerne under een Bestyrelse. Vil man ikke det, er der intet Andet for at gjøre end at blive staaende ved den Lov, man har, og indenfor Lovens Grændser at virke til, at de Tanker, man mener bør udføres, kunne udføres, saavidt muligt er; men inden jeg vil gaa dertil, og i saa Henseende vil jeg gaa saa vidt, jeg kan,